

Programmabegroting 2025

Versie: Vastgesteld door Raad

14 november 2024

Structurele risico's

6. Herijking verdeling Gemeentefonds

Risicobedrag: € 3.200.000

Nadere omschrijving risico:

In de Meicirculaire 2022 van het Gemeentefonds is de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds verwerkt. De herijking van het gemeentefonds is een omvangrijke operatie geweest en is nog steeds niet afgerond. De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft daartoe een onderzoeksagenda voorgesteld. De VNG heeft aangegeven het van belang te vinden dat de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en gemeenten nauw bij de uitvoering van de onderzoeksagenda betrokken worden.

De planning is dat in 2025 een evaluatie wordt opgeleverd. In de huidige situatie is Diemen een nadeelgemeente. Er is afgesproken dat gemeenten vooralsnog gecompenseerd worden voor het voor- dan wel nadeel, welke hoger is dan het afgesproken ingroeipad. Het ingroeipad staat ter discussie maar was oorspronkelijk gebaseerd op jaarlijkse stappen van maximaal € 15 per inwoner (€ 450.000 per jaar).

Totdat er duidelijkheid is, blijven wij de positieve compensatiepost van € 3,2 miljoen opnemen. Dit bedrag vormt dus een risico binnen het gemeentefonds en dus ook binnen onze begroting. Echter nu al maatregelen nemen, zou ten koste gaan van voorzieningen die later moeilijk te herstellen zijn.

Beheersmaatregelen:

Totdat er duidelijkheid is, blijven wij de positieve compensatiepost van € 3,2 miljoen opnemen. Dit bedrag vormt dus een risico binnen het gemeentefonds en dus ook binnen onze begroting. Nu al voorsorteren en maatregelen nemen gaan ten koste van het voorzieningenniveau. Deze stap willen we pas maken als er zekerheid is over de uitwerking.

7. Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Risicobedrag: € 790.000

Nadere omschrijving risico:

Via de Participatiewet (BUIG) verstrekt de gemeente een uitkering om in het levensonderhoud te voorzien. Het macrobudget voor deze uitkering stelt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vast. Via een verdeelsystematiek wordt er jaarlijks in september tijdens het desbetreffende uitvoeringsjaar geld toegewezen aan gemeenten. Gemeenten die geld overhouden mogen dit houden. Gemeenten kunnen ook geld tekort komen als de uitkering van het Rijk onvoldoende is om de bijstandslasten te dekken.

Beheersmaatregelen:

De gemeente kan, bij een tekort van meer dan 7,5% van het definitieve vastgestelde BUIG budget, onder voorwaarden in aanmerking komen voor een aanvullend budget, de zogenaamde "vangnetuitkering".

8. Urentoerekening naar projecten en investeringen

Risicobedrag: € 700.000

Nadere omschrijving risico:

In de begroting en de jaarrekening rekenen we de uren van de ambtelijke organisatie toe naar de producten waarvoor ze werken. Zo ook naar grondexploitaties en grote

investeringen. Met name de toerekening van uren naar investeringen is nieuw. De kosten als gevolg van deze urentoerekening worden meegenomen bij de ramingen van de grondexploitaties en de investeringsbudgetten. Wanneer er geen nieuwe grondexploitaties of grote investeringen meer zijn, dan verdwijnt de behoefte aan projectleiders. Dit brengt een risico met zich mee wanneer de projectleiders in vaste dienst zijn.

Beheersmaatregelen:

Dit risico doet zich al langere tijd voor en de kans dat dit risico zich voordoet schatten we laag in. We zien dat de groei en de daarbij horende investeringsprojecten nog langere tijd aanhouden. Steeds vaker zien we dat er herstructurerings- en transformatie-opgaven op ons afkomen, welke een projectmatige aanpak vragen. De directie heeft oog voor dit risico en kan tijdig anticiperen.

9. Energieprijzen

Risicobedrag: € 700.000

Nadere omschrijving risico:

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn sinds 2022 de tarieven voor het leveren van energie (gas en elektriciteit) enorm gestegen. In 2023 zijn de energieprijzen enigszins gestagneerd. Grofweg is de analyse dat momenteel de kosten voor gas en elektra twee keer zoveel bedragen als in 2021. De kosten zijn momenteel ingeschat op ongeveer € 1 miljoen per jaar. De energieprijs blijft sterk afhankelijk van buitenlandse ontwikkelingen.

Beheersmaatregelen:

De energieprijzen worden voor de gemeenten per kwartaal vastgelegd. We zien de laatste kwartalen een lichte daling van de prijzen. Het is moeilijk in te schatten of deze door gaat zetten.

In 2024 hebben we de kosten voor energie met € 400.000 verhoogd. Daarnaast zijn in 2024 en 2025 de huurtarieven voor de sporthallen en het zwembad extra verhoogd. Verwachting is dat dit toereikend zal zijn.

10. Onderwijshuisvesting basisonderwijs

Risicobedrag: € 110.000

Nadere omschrijving risico:

Op basis van de leerlingenprognoses wordt een toename van het aantal leerlingen in het basisonderwijs verwacht. Deze toename in het aantal leerlingen hangt samen met de bevolkingsgroei van Diemen. Uitgaande van het laatst vastgestelde Integrale Huisvestingsplan 2024 (IHP) lijkt de huidige leerlingencapaciteit van de scholen in Diemen niet voldoende om deze groei in de toekomst volledig op te vangen.

In het IHP wordt rekening gehouden met de investeringsbehoefte van in ieder geval een nieuwe basisschool. Op basis van de VNG-normering bedraagt de bouw van een school € 6,8 miljoen. Volgens de huisvestingsverordening is die norm leidend. Echter, de afgelopen jaren is gebleken dat de kostprijs sterk afhangt van marktontwikkelingen. Volgens het IHP zouden op basis van de huidige marktontwikkeling de kosten € 8,8 miljoen bedragen. De hogere kapitaallasten bedragen bij een afschrijving in 50 jaar en een rentepercentage van 3,5% € 110.000.

Beheersmaatregelen:

Aangezien huisvesting voor basisonderwijs een wettelijke verplichting is, moeten we bij de afwegingen over alle voorzieningen in Diemen rekening te houden met deze toekomstige lasten. Het is nog onzeker in welk jaar de investering gaat plaatsvinden. Zodra dit bekend is zal het investeringsbudget daarop aangepast worden.